

N:o 90.

Ank. till Riksd. kansli den 1 april 1909, kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående inköp för statsverkets räkning af en officerskår vid Smålands artilleriregemente tillhörig marketenteribyggnad vid regementets etablissemang i Jönköping.

I en till Riksdagen den 19 innevarande mars aflåten proposition (n:o 112) har Kungl. Maj:t — under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden samma dag — föreslagit Riksdagen medgifva, att den officerskår vid Smålands artilleriregemente tillhöriga marketenteribyggnaden vid regementets kasernetablissemang i Jönköping må för statsverkets räkning inköpas.

Till åberopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anfört följande:

»Uti skrifvelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement har chefen för Andra arméfördelningen gjort framställning därom, att den regementets officerskår tillhöriga underofficers- och manskapsmässbyggnaden vid Smålands artilleriregementes kasernetablissemang i Jönköping, hvilken byggnad vore för det med densamma afsedda ändamålet alldeles otillräcklig, måtte af kronan inköpas och därefter tillbyggas för vinnande af erforderliga utrymmen. Byggnaden i fråga hade på sin tid uppförts af officerskåren, som därför upptagit ett lån, hvarå man ämnat gälda ränta och amortering af marketenterirörelsens afkastning. Sedan emellertid utskänkningsrättigheten numera indragits, och företagets rentabilitet därigenom kommit i ett annat läge, ville officerskåren icke ikläda sig den ekonomiska risken för den behöfliga, ganska afsevärda tillbyggnaden. Officerskåren hade däremot förklarat sig villig att till statsverket öfverlåta ifrågavarande byggnad mot en godtgörelse af 11,833 kronor 4 öre eller den summa, för hvilken kåren häftade i skuld för byggnaden.

Med anmälan om berörda framställning har arméförvaltningens fortifikationsdepartement i underdånig skrifvelse den 12 december 1908 erinrat, att numera den principen gjort sig gällande, att mässlokaler för underbefäl och manskap borde beredas genom statens försorg; och har fortifikationsdepartementet därför hemställt, att berörda byggnad, som värderats till 17,000 kronor, måtte enligt det gjorda erbjudandet för regementets räkning inköpas samt därefter till- och ombyggas enligt af departementet uppgjorda ritningar för en kostnad af 23,000 kronor. Samtliga häraf föranledda utgifter ansåge fortifikationsdepartementet böra bestridas från fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar.

Sedan chefen för landtförsvarsdepartementet af Eders Kungl. Maj:t erhållit nådigt bemyndigande att tillkalla sakkunniga personer för att inom departementet biträda med verkställande af utredning rörande vissa byggnadsfrågor för armén, samt i anledning häraf numera affidne ledamoten af Riksdagens Första Kammare, f. d. generalmajoren m. m. herr friherre N. A. H. Palmstierna samt ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, hemmansegaren m. m. Carl Persson i Stallerhult anmodats att verkställa berörda utredning, har jag till deras bedömande öfverlämnat föreliggande fråga.

De sakkunniga hafva i sitt den 25 sistlidne januari afgifna utlåtande anfört, att sedan 1908 års Riksdag bifallit Eders Kungl. Maj:ts proposition om uppförande för åtskilliga truppförband af särskilda mässbyggnader, innehållande mäss- och samlingslokaler för såväl underofficerare som manskap, ansåge de sakkunniga, att jämväl Smålands artilleriregemente borde af staten beredas dylika lokaler, samt att officerskåren borde befrias från den skuld, som den iklädt sig för ifrågavarande byggnad, och hvilken under nuvarande förhållanden svårigen kunde amorteras genom de af byggnaden inflytande inkomster. Vål hade Riksdagen vid berörda medgifvande utgått från den förutsättningen, att, sedan en större och en mindre typ, beräknade att kosta resp. 68,900 och 60,000 kronor, blifvit för mässbyggnader uppställd, endera af dessa typer äfven skulle tillämpas, men då regementet syntes kunna på ett tillfredsställande och synnerligen billigt sätt få sitt behof af mäss- och samlingslokaler tillgodosedt, om staten inköpte och i enlighet med de uppgjorda ritningarna, mot hvilka de sakkunniga icke funnit anledning till erinran, låte om- och tillbygga nu ifrågavarande marketenteribyggnad, hade de sakkunniga ansett sig böra biträda frågans lösning på detta sätt. Den betingade köpeskillingen syntes skäligen i förhållande till byggnadens uppskattade värde.

De sakkunniga hade icke heller något att invända mot fortifikationsdepartementets förslag, att de för ifrågavarande ändamål erfor-

derliga kostnaderna skulle utgå från fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar, men ansåge dock, att, innan ärendet företoges till slutligt afgörande, frågan om inköp af ifrågavarande marketenteribyggnad först borde underställas Riksdagens pröfning.

Sedan Riksdagen numera anvisat medel till anordnande af mäss- och samlingslokaler för underofficerare och manskap vid åtskilliga truppförband, anser jag i likhet med fortifikationsdepartementet och de sakkunniga, att dylika lokaler genom statens försorg böras beredas jämväl vid Smålands artilleriregemente, där staten hittills icke vidtagit några åtgärder för tillgodoseende af ifrågavarande behof. Medan uppförandet af en särskild mässbyggnad af den af Riksdagen godkända normaltypen skulle draga en kostnad af omkring 60,000 kronor, skulle enligt det föreliggande förslaget till beredande af erforderliga lokaler kostnaderna uppgå till sammanlagdt endast 34,833 kronor 4 öre. Då de utrymmen, som härigenom skulle vinnas, äro för regementets behof tillräckliga, synas alla skäl tala för, att berörda förslag, som tillika innebär förevarande frågas lösning på ett för statsverket ekonomiskt fördelaktigt sätt, må komma till utförande.

Såsom de sakkunniga uttalat, torde emellertid Riksdagens samtycke böra inhämtas till det föreslagna inköpet af den officerskåren vid Smålands artilleriregemente tillhöriga marketenteribyggnaden. Några medel härför behöfva däremot icke äskas af Riksdagen, då fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar lämna tillgång till gäldande af köpeskillingen.»

Utskottet, som ej funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att den officerskåren vid Smålands artilleriregemente tillhöriga marketenteribyggnaden vid regementets etablissemang i Jönköping må för kronans räkning inköpas.

Stockholm den 1 april 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Herrar *D. Persson*, *A. Wiklund*, *F. Berg* och *A. Ekman* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.